



Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>



INDBYDELSESSKRIFT

til

AFGANGS- OG AARSPRØVERNE

i

AALBORG KATHEDRALSKOLE

i Juni og Juli 1877.

AALBORG.

Trykt hos Oluf Olufsen.

1877



INDBYDELSESSKRIFT

til

Afgangs- og Aarsprøverne

i

AALBORG KATHEDRALSKOLE

i Juni og Juli 1877.



Aalborg.

Trykt hos Oluf Olufsen.

1877.

Efterretninger

om

AALBORG KATHEDRALSKOLE

for

Skoleaaret 1876—77

af

D. H. Bøggild.

I. Lærerne. Fag- og Timefordelingen.

Under 26de Maj f. A. blev Adjunkt *Preben J. F. J. Hansen*, der var bleven konstitueret som Lærer ved Kathedralskolen den 14de Marts 1873 og udnævnt til Adjunkt d. 7de April f. A., beskikket til Kapellan pro loco for Tranekjær og Tullebølle Menigheder paa Langeland. Hr. Hansen, der — foruden at have Inspektionen ved Gymnastikundervisningen i et større Antal Timer — væsentlig havde haft den Opgave at lede Skolens Religionsundervisning, men i Skoleaaret 1875—76 tillige havde overtaget Undervisningen i Geografi og Naturhistorie i 4de og 3dje Klasse, vedblev efter sin Udnævnelse at arbejde ved Skolen, indtil han i Tiden mellem d. 12te og 20de Juni f. A. afsluttede sin Virksomhed her med at holde Examen i sine Fag. Det blev derfor ikke nødvendigt at søge en Stedfortræder for ham i forrige Skoleaar. Inden det nye Skoleaar begyndte, indtraadte der endnu en Forandring i Lærerforholdene ved Skolen, idet Adjunkt *Axel G. Juell* under 11te August 1876 efter Ansøgning blev i Naade entlediget paa Vartpenge, dog først fra Udgangen af September Maaned at regne. Hr. Juell havde været ansat ved Skolen siden d. 15de Oktober 1849; hans Hovedopgave havde været Undervisningen

i Naturhistorie, men desuden havde han undervist i andre Fag, fornemmelig i Geografi, og i de senere Aar ogsaa deltaget i Tilsynet med Gymnastikundervisningen. I Stedet for disse 2 Lærere har Skolen kun faaet én fast Lærer, nemlig cand. mag. *N. V. Nielsen*, der under 18de Septbr. 1876 blev konstitueret som Lærer ved Skolen, fra næstfølg. 1ste Oktober at regne. Hr. Nielsen har overtaget hele Naturhistorie- og Geografiundervisningen. Religionsundervisningen (i de tre nederste Klasser) besørges siden Skoleaarets Begyndelse af Hr. Pastor *Lorenzen*, og Inspektionen ved Gymnastikundervisningen er delt mellem Dhrr. Kaptajn, Baron *Wedel-Jarlsberg* og Premierløjtenant *J. Møller*. Tegneundervisningen ledes af Hr. Premierløjtenant *Lesser*.

I dette Skoleaar have Fagene været fordelte paa følgende Maade mellem Lærerne ¹⁾:

<i>Rektor</i> : Latin i 6te Klasse, Græsk i 5te,	
Dansk i 1ste S.	17 Timer.
Overlærer <i>Dahlenborg</i> : Græsk i 6te og	
4de Kl., Fransk i 6te, 5te og 4de..	22 —
Adjunkt <i>Ovesen</i> : Matematik og Regning	
i 4de S, 3dje og 2den Kl. samt i	
1ste R.	28 —
Adjunkt <i>Münster</i> : Fransk i 3dje, 2den	
og 1ste Kl., Engelsk i 3dje R. 2den	
R og 1ste R.	21 —
Adjunkt <i>Wulff</i> : Dansk i 6te, 4de S og	
1ste R, Oldnordisk i 6te, Latin i 4de	

¹⁾ S efter en Klasses Nummer betyder studerende Klasse, R Real-klasse; 3* og 2* ere Betegnelser for de Underafdelinger af 3dje og 2den Realkl., hvis Disciple forberede sig til Realafgangsexamen af lavere Grad; † efter et i Tabellen anført Tal antyder en Kombination af 2 Klasser.

S og 1ste S, Græsk i 3dje S, Tysk i 4de R og 1ste R.....	34	—
Adjunkt <i>Winde</i> : Matematik i 4de R og 1ste S, geometrisk Tegning i 4de R og 3dje R, Naturlære i 6te, 5te, 4de R og 3dje R.....	26	—
Adjunkt <i>Henningsen</i> : Dansk i 5te, 4de R, 3dje og 2den Kl., Latin og Oldnordisk i 5te, Historie i 2den og 1ste Kl.....	28	—
Adjunkt <i>Ankjær</i> : Latin i 3dje og 2den Kl., Historie i 6te, 5te og 4de S.....	23	—
Adjunkt <i>Herskind</i> : Tysk i 6te, 4de S, 3dje, 2den og 1ste S., Engelsk i 6te, 5te og 4de R, Historie i 4de R og 3dje Kl, Skrivning i 3*, 2den og 1ste Kl.....	34	—
Konst. Lærer, cand. mag. <i>Nielsen</i> : Naturhistorie og Geografi i 4de, 3dje, 2den og 1ste Kl.....	25	—
Pastor <i>Lorenzen</i> : Religion i 3dje, 2den og 1ste Kl.....	8	—
Premierløjtenant <i>Lesser</i> : Tegning i 3dje R, 2den R og 1ste R.....	6	—
Timelærer, Pianist <i>Nathan</i> : Sang med alle Klasser.....	5	—
Kaptajn, Baron <i>Wedel-Jarlsberg</i> og Premierløjtenant <i>J. Møller</i> : Inspektion ved Gymnastikundervisningen.	22	—
Fhv. Stabssergent <i>Silkeborg</i> , Oversergent <i>Nielsen</i> og Sergent <i>Tiedemann</i> : Gymnastik og Svømning.....	22	—
Øvelserne i Skydning, hvori 6te, 5te og 4de R deltage, ledes af Baron <i>Wedel-Jarlsberg</i> med Assistance af Oversergent <i>Nielsen</i> .		

Det hvert Fag tillagte Antal Timer ses af efterfølgende Tabel:

	6. Kl.	5. Kl.	4. Kl.		3. Kl.			2. Kl.			1. Kl.		Sum	
			S. F. R.	R.	S.	F.	R.	f.	3*	S.	F.	R.		f.
Dansk	2	2	2	3	2	1		2		3	3		20	
Oldnordisk . .	2	2						2					4	
Tysk	(2)	"	2	4	2	2		2	2	2	"	3	21	
Fransk	4	4	2	2	2			3	1		3		24	
Engelsk	2	2		3		3	"		3	"	3	3	16	
Latin	9	9	7		7			8			6		46	
Græsk	5	5	5		5								20	
Religion	"	"	2	"	2			2		2	"	2	8	
Historie	3	3	2	3	2	1	2	2		1	2	2	23	
Geografi	"	"	2	2	1		1+	2		1+	2	2	12	
Naturhistorie .	"	"	2	2	2		1+	2		1+	2	2	13	
Naturlære . . .	3	3		2		2	"	"			"		10	
Arithmetik . . .	"	"												
Regning	"	"	6	6	5	3		6		2	6	6	40	
Geometri	"	"												
Geom. Tegning .	"	"		2		2		"			"		4	
Tegning	"	"		1		1	1+			1+	1	2	6	
Skrivning . . .	"	"					1+	1		1+	1		5	
Sang	2	2	2		2			2			2	1+,1	5	
Gymnastik . . .	5	5	5		5			5		4	5		22	
I alt	37	37	37		37			37		37			299	

Hr. Pastor *Repsdorph* har indtil Paaske uden Godtgjørelse givet de Disciple af Skolens 3 øverste

Klasser, der ønskede det, fortsat Religionsundervisning i Timer uden for den sædvanlige Skoletid. Han samledes hver fjortende Dag én Time med Disciplene i 6te og 5te Kl. og hver fjortende Dag ligeledes én Time med 4de stud. Klasses og 4de Realklasses Disciple. Den saaledes givne Lejlighed til at befæste og udvide deres Religionskundskaber have alle Disciplene i IV S. og 4 R. og 13 af de to øverste Klassers 15 Disciple benyttet.

Hs. Højærværdighed Biskop *Kierkegaard* har ligesom tidligere haft den Godhed i nogle Maaneder hver Søndag at samle de to øverste Klassers Disciple om sig i Skolens Lærerværelse til Læsning af det nye Testamente (Apostlenes Gjerninger) i Grundsproget.

Disciplene i 6te og 5te Kl. ere kun forpligtede til at læse enten Tysk eller Engelsk. Da alle 5te Klasses Disciple i Aar have valgt at læse Engelsk, er der ikke blevet undervist i Tysk i denne Klasse. Af 6te Klasses Disciple er Ahnfeldt den eneste, der lader sig prøve i Tysk til Afgangsexamen, de øvrige prøves i Engelsk; af disse har Bang ogsaa deltaget i Undervisningen i Tysk.

Af 3dje stud. Kl. have 2 Disciple valgt den mathematisk naturvidenskabelige Retning; de have haft fælles Undervisning med den tilsvarende Realklasse i Naturlære, geom. Tegning og Dansk (1 Time).

Af 3dje Realklasse har kun 1 Discipel, af 2den Realklasse kun 3 Disciple, af hvilke den ene udtoges af Skolen d. 31te Marts, valgt at forberedes til Realafgangsexamen af lavere Grad og modtaget den for saadanne Disciple bestemte særlige Undervisning. Tügel af 3dje Realkl. underkaster sig i Aar denne Examen.



2. Discipløne. Afgangsprøverne.

Ved Udgivelsen af Indbydelsesskriftet for forrige Aar var Disciplenes Antal 96. Af disse dimitteredes 5 stud. Disciple, 3 Realdisciple og 2 Disciple, der havde valgt den mathematisk-naturvidenskabelige Retning; desuden udmeldtes der før og efter Hovedexamen i Juli 1876 8 Disciple, nemlig *R. Struckmann* og *B. S. Johnsen*, efter at de vare opflyttede i 5te Kl., *C. M. Wøldike* af 3dje stud. Kl., *C. F. C. Mørch*, *A. G. A. Kindt* og *A. E. Madsen* af 2den Realkl., *F. H. Ringer* og *H. V. Jensen* af 1ste Realkl., hvorimod der optoges 23 nye Disciple. I Løbet af dette Skoleaar er 1 Discipel afgaaet ved Døden, nemlig *A. P. Wibroe* af 1ste stud. Kl., 1 udmeldt paa Grund af vedvarende Legemssvagthed, nemlig **Mathias Teisen* af samme Kl., Søn af Kjøbmand T. i Nørresundby, og følgende 3 Disciple udgaede: *O. C. Werner* af 3dje Realkl., *J. Strøyberg* og *H. F. C. C. Sørensen* af 2den Realkl.; derimod er der optaget 1 Discipel, nemlig *T. Kristensen*.

Disciplenes Antal er saaledes nu 97.

I følgende Navneliste anføres Discipløne — med Undtagelse af 6te Klasses Disciple, der ere ordnede efter Udfaldet af Halvaarsprøven — i den Orden, som tilkommer dem efter Middeltallet af de Nummere, som de have haft i de forløbne Maaneder af Skoleaaret. De med * betegnede Disciple ere optagne i dette Skoleaar, og disses Fornavn og Alder samt Faderens Stilling er angivet.

6te Klasse.

1. *S. J. Andreasen.*
2. *T. E. Bang.*
3. *N.*

C. Møller. 4. *O. C. A. Ahnfeldt.* 5. *J. Ammitzbøll.*
6. *V. A. Thalbitzer.* 7. *C. C. G. Olsen.* 8. *A. S. L. D. Petersen.*

5te Klasse.

1. *C. C. Schjørring.* 2. *K. I. S. Panduro.* 3.
P. E. Mortensen. 4. **Holger Wilhelm Nyholm,* (f.
d. 27de April 1860, S. af Proprietær Nyholm til
Bjørumkjær; dimitteret 1876 fra Rønne højere Real-
skole). 5. *T. N. C. E. Christensen* 6. *N. K. Bøggild.*
7. *A. A. R. Herskind.*

4de stud. Klasse.

1. *V. F. Bech.* 2. *H. N. Gad.* 3. *O. K. P.*
Olesen. 4. *E. E. Ankjær.* 5. *E. H. Wøldike.* 6.
L. C. Petersen. 7. *C. F. G. Bang.* 8. *E. R. Her-*
skind. 9. *B. M. Bolwig.* 10. *G. M. G. E. Carlsen.*
11. *C. J. B. Behrend.*

4de Realklasse.

1. *F. H. Beeken.* 2. *C. Gad.* 3. *J. J. G.*
Spang. 4. *A. G. L. Claussen.* 5. *C. J. Ellermann.*
6. *J. C. Lund.* 7. *A. Ammitzbøll.* 8. *I. K. Luplau.*
9. *A. Dam.*

3dje stud. Klasse.

1. *J. C. Jacobsen.* 2. *C. P. Nielsen.* 3. *F. H.*
B. N. Petersen. 4. *K. S. Bøggild.* 5. *C. P.*
Malling, M.)* 6. *C. G. Kirchheiner.* 7. *M. V. Sass,*
M. 8. *A. S. A. Lorenzen.*

3dje Realklasse.

1. *P. M. J. Møller.* 2. *E. H. C. Rørbye.* 3. *N. E.*

*) M betegner den matematisk-naturvidenskabelige Retning.

Dencker. 4. H. R. Panduro. 5. A. S. Kjær. 6. H. S. W. Bruhn. 7. A. P. C. Myhre. 8. A. P. Birk. 9. C. J. H. C. Tügel, 3.*

2den stud. Klasse.

1. *K. H. Schjørring. 2. J. Gad. 3. J. C. Speyer. 4. N. M. T. Schjørring. 5. P. A. Heiberg. 6. A. V. E. Bertram. 7. J. H. B. Ludvigsen.*

2den Realk'asse.

1. *R. Behrend. 2. * Thøger Kristensen, 2* (f. d. 6te September 1861, S. af Husmand Kristen Nielsen i Hjortdal Sogn). 3. H. P. Farre. 4. R. B. Kempe. 5. C. L. Møller. 6. S. C. Kanstrup. 7. G. E. F. Rørbye, 2*. 8. F. C. W. Staggemeier. 9. S. Henius. 10. P. M. T. Grønning. 11. J. F. Jensen. 12. T. S. V. Buhl.*

1ste stud. Klasse.

1. **Niels Christian Ludvig Støchel (f. d. 19de August 1863, S. af Snedkermester Støchel i Aalborg.) 2. * Poul Andreas Petersen (f. d. 10de Sept. 1861, S. af Skolelærer Petersen i Lindholm). 3. * Jens Peter Nicolai Eriksen (f. den 20de Sept. 1860, S. af Skolelærer Eriksen i Jetsmark søndre Skole). 4. * Magnus Kruse Barfoed (f. d. 18de Novbr. 1864, S. af Herredsfoged Barfoed i Skjern). 5. J. O. B. Petersen. 6. * Carl Matthias Jensen (f. d. 2den Novbr. 1863, S. af Tømrmester Jensen i Nørresundby). 7. * Christian Hald (f. d. 4de November 1864, S. af Auditør, Herredsfoged Hald i Nørresundby). 8. * Carl Frederik Dencker (f. d. 27de August 1864, S. af Møllebygger Dencker i Aalborg). 9. * Axel Frederik Gad (f. d. 5te Juli 1865, S. af Stiftsprovst Gad i Aalborg). 10. E. J. V. Voss. 11. C. B. Strøbyberg. 12. * Carl Ludvig Speyer (f. d.*

19de Novbr. 1865, S. af Grosserer L. Speyer i Aalborg). 13. * *Alfred Hannibal Rottbøll* (f. d. 6te Sept. 1864, S. af afdøde Proprietær Rottbøll paa Store Haabendal pr. Frederikshavn). 14. * *Peter Lasson Kjerulff Kjer* (f. d. 30te August 1864, S. af Tobaksfabrikør E. E. Kjer i Aalborg).

Iste Realklasse.

1. * *Jens Geert Bolwig* (f. d. 1ste Juli 1865, S. af Kjøbmand Bolwig i Aalborg). 2. * *Niels Thorvald Larsen* (f. d. 21de Marts 1863, S. af Skræddermester Larsen i Nørresundby). 3. * *Aage Valdemar Malling* (f. d. 9de Juli 1865, S. af Dampskibsexpeditør Malling i Aalborg). 4. * *Jacob Anker Eli Rasmus Welling* (f. d. 15de April 1864, S. af Proprietær Welling i Næsborg pr. Løgstør). 5. * *Laurids Gerhard Severin Møller* (f. d. 22de Juli 1863, S. af Bogholder C. M. Møller i Aalborg). 6. * *Axel Carl Oluf Olufsen* (f. d. 25de December 1864, S. af Bogtrykker Olufsen i Aalborg). 7. * *Ingomar Dresing* (f. d. 8de December 1862, S. af Proprietær, cand. juris og Landstingsmand Dresing til Voerbjerggaard pr. Nørresundby). 8. * *Jens Daniel Frederik Bøggild* (f. d. 12te Februar 1863, S. af Provst Bøggild i Kjettrup). 9. * *Jens Dahlenborg* (f. d. 24de Marts 1865, S. af Overlærer Dahlenborg i Aalborg). 10. *T. M. Hjorth*. 11. *C. L. Herskind*. 12. * *Hans Peter Galster* (f. d. 30te Oktober 1863, S. af Jernstøberiejer Galster i Nørresundby).

Afgangsprøven for studerende Disciple i 1876.

Til denne indstillede sig 5 af Skolens Disciple, der bestod Prøven med følgende Udfald:

	Udarbejdelse i Modersmaalet.		Forfatterlæsning.	Latin		Græsk. fordobl.	Historie. fordobl.	Fransk fordobl.	Oldnordisk	Engelsk	Naturlære.	Points og Hovedkarakter.
	1. Fri Opgave.	2. Bunden Opgave.		Extemp.	Version.							
14 J. S. Schjørring.	mg ÷	mg ÷	mg	g	g ÷	ug ÷	mg	mg	mg +	mg +	g ÷	90; 1ste Karakter.
P. C. S. Gad.	mg ÷	mg	mg +	mg	g +	g +	ug	g	ug	Tysk : mg	mg ÷	92; 1ste Karakter.
J. P. V. Boss	g	g +	mg	mg	tg +	mg	ug ÷	g +	mg +	mg +	mg	89; 1ste Karakter.
K. H. Wøldike.	g +	g +	ug ÷	mg	mg	g +	mg ÷	mg	mg +	mg +	mg	93; 1ste Karakter.
A. Johansen.	g +	g	mg ÷	g	g	g +	mg	g	mg	Tysk ; g +	g +	81; 2den Karakter.

I Censuren deltog foruden Skolens Lærere Professor, Dr. phil. *Steen*, Professor, Rektor, Dr. phil. *Lund* og Adjunkt *Gjemzøe*.

Afgansprøven for Realdisciple i 1876.

Til denne indstillede sig 3 af Skolens Disciple, der alle bestod Prøven.

	Dansk	Tysk	Fransk	Engelsk fordobl.	Naturhistorie	Geografi	Historie	Arithmetik	Geometri	Natulære	Points
A. C. C. Vogler	g +	g	mg ÷	ug	mg	ug ÷	ug ÷	g	g	g	70
A. L. Bruun	tg ÷	g ÷	g +	mg +	g +	mg ÷	mg ÷	mg	g	mg	64
J. V. Sarauw	mdl +	tg +	g	mg	tg	g +	mg	g +	tg	g	42

I Censuren deltog foruden Skolens Lærere Professor, Dr. phil. *Steen*.

Aarsprøven i 4de stud. Klasse i 1876.

Til denne indstillede sig 10 af Skolens Disciple, der alle bestod Prøven, 8 i sproglig-historisk og 2 i matematisk-naturvidenskabelig Retning.

16

	Dansk	Tysk	Fransk	Latin fordobl.	Gresk	Naturlære	Naturhistorie	Geografi	Historie	Arithmetik	Geometri	Points
H. F. C. Dencker	g	mg +	ug ÷	g +		mg +	ug ÷	mg ÷	ug ÷	ug ÷	g ÷	74
C. C. Schjørring	mg ÷	mg	mg	mg	mg +		g +	mg ÷	ug	mg +	g ÷	73
K. I. S. Panduro	mg ÷	mg ÷	ug ÷	mg	mg +		mg ÷	mg +	g +	g +	mg +	74
T. N. C. E. Christensen	g	g	ug ÷	g	mg +		mg +	ug ÷	ug ÷	mg	g +	69
P. E. Mortensen	g	tg +	g	mg	mg +		ug ÷	ug ÷	ug	mg +	g +	70
N. K. Bøggild	mg ÷	mg ÷	g ÷	g ÷	g +		mg ÷	ug	mg	mg ÷	ug ÷	66
J. C. H. Strøberg	tg +	tg	mg ÷	tg		ug ÷	mg +	ug ÷	ug	g ÷	mg	53
R. Struckmaun	g +	g +	g +	tg +	g ÷		mg ÷	ug ÷	ug	tg	tg +	51
B. S. Johnsen	g	g +	g +	tg +	mg ÷		mg ÷	mg	ug ÷	tg +	tg	52
A. A. R. Herskind	tg	g	g +	tg	mg ÷		g +	mg ÷	ug	g ÷	tg +	46

I Censuren deltog foruden Skolens Lærere Professor, Dr. phil. *Steen* og Adjunkt *Gemzøe*.

Den 26de Juni 1876 indstillede Discipel *J. C. H. Strøyberg* og d. 8de Maj 1877 Discipel paa Nørresundby Apothek *R. P. I. Andersen* sig til den for Farmaceuter anordnede Prøve i Latin, hvilken de bestod, den første med Karakteren Godt, den sidste med Karakteren Temmelig godt.

3. Skolens Beneficier.

A. *De Beneficier, hvortil Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet udnævner* efter Rektors Indstilling, have i Skoleaaret 1876—1877 været tildelte følgende Disciple:

Fri Undervisning og højeste Stipendium (100 Kr.):
S. J. Andreasen.

Fri Undervisning og mellemste Stipendium (70 Kr.):
K. I. S. Panduro, T. N. C. E. Christensen og
V. F. Bech.

Undervisning mod halv Betaling og højeste Stipendium: V. A. Thalbitzer.

Fri Undervisning og laveste Stipendium (40 Kr.):
E. E. Ankjær, J. C. Jacobsen og C. P. Nielsen.

Fri Undervisning: N. K. Bøggild, H. W. Nyholm,
C. J. Ellermann, A. G. L. Claussen, E. H.
C. Rørbye og N. E. Dencker.

Undervisning mod halv Betaling og laveste Stipendium: L. C. Petersen.

Undervisning mod halv Betaling: H. S. W. Bruhn,
H. R. Panduro, R. B. Kempe og H. P. Farre.

Fri Undervisning som extraordinære Gratister: A.
A. Herskind, E. R. Herskind, K. S. Bøggild,

- og J. Dahlenborg. (A. F. Gad har været Gratist som 4de Broder).
- Højeste Stipendium (100 Kr.): P. E. Mortensen, O. K. P. Olesen, C. J. B. Behrend og C. G. Kirchheiner.
- Mellemste Stipendium (70 Kr.): K. H. Wøldike, C. F. G. Bang og T. G. M. G. E. Carlsen.
- Laveste Stipendium (40 Kr.): E. R. Herskind, A. S. A. Lorenzen og N. M. T. Schjørring.
- B. *E. Taubers Jubellegat* (40 Kr.), hvortil Rektor udnævner, tildeltes S. J. Andreasen og K. I. S. Panduro.
- C. *Det thuresonske Legat* (omtr. 24 Kr.) for uformuende Forældres Sønner, fødte i Aalborg, til hvilket Byens Magistrat i Forening med Rektor udnævner, tildeltes Student J. S. Schjørring og Disciplene V. F. Bech, E. E. Ankjær, A. G. Claussen, C. J. Ellermann og C. G. Kirchheiner.
- D. *Det Moltkeske Legat* (80 Kr.) for Embedsmænds Sønner, hvortil Lensgreve Moltke til Bregentved udnævner, blev oppebaaret af Disciplene H. G. N. Gad og E. H. Wøldike.
- E. *De Kyndeske Præmier* (8 Kr. til hver) tilkjenndtes efter Hovedexamen 1876 for de to bedste franske Stile i hver af de 2 øverste Klasser J. Schjørring og Johansen af 6te Kl., Andreasen og N. C. Møller af 5te Kl., samt for de to bedste *latinske* Stile i 4de Kl. Mortensen og K. I. S. Panduro.
- F. *Af Flidsbelønninger* for Dimittender tilfaldt den thestrupske (omtr. 6 Kr.) K. Wøldike, den reitzerske (omtr. 10 Kr.) tilkjenndtes Chr. Gad.
- G. *Nis Nissens Legat* fordeltes ved Lærerkollegiets Beslutning af 21de December 1876 paa følgende Maade:
- Af de $\frac{4}{5}$, i alt 856 Kr. 22 Øre, for uformuende Disciple, der vise god Opførsel, uddeltes

en Portion paa 86 Kr. 22 Øre til S. J. Andreasen,
 en Portion paa 80 Kr. til V. F. Bech,
 en Portion paa 70 Kr. til T. N. C. E. Christensen,
 tre Portioner paa 60 Kr. hver til V. A. Thalbitzer,
 J. C. Jacobsen og C. P. Nielsen,
 to Portioner paa 50 Kr. hver til O. K. P. Olesen og
 E. E. Ankjær,
 to Portioner paa 40 Kr. hver til L. C. Petersen og
 E. R. Herskind,
 tre Portioner paa 30 Kr. hver til K. J. S. Panduro,
 P. E. Mortensen og C. F. G. Bang,
 syv Portioner paa 20 Kr. hver til H. W. Nyholm,
 E. H. Wøldike, T. G. M. G. E. Carlsen, C. G.
 Kirchheiner, N. M. T. Schjørring, N. C. L. Støchel
 og P. A. Petersen,
 tre Portioner paa 10 Kr. hver til M. Teisen, J. O.
 B. Petersen og J. P. N. Eriksen.

Af den $\frac{1}{5}$, i alt 214 Kr. 6 Øre, for Disciple, som
 udmærke sig ved Flid og Sædelighed, men egent-
 lig ikke behøve Understøttelse, uddeltes
 en Portion paa 44 Kr. 6 Øre til N. C. Møller,
 en Portion paa 30 Kr. til T. E. Bang,
 to Portioner paa 20 Kr. hver til C. C. Schjørring og
 F. H. B. N. Petersen,
 fire Portioner paa 15 Kr. hver til O. C. A. Ahnfeldt,
 N. K. Bøggild, H. G. N. Gad og K. S. Bøggild,
 fire Portioner paa 10 Kr. hver til K. H. Schjørring,
 I. C. Speyer, J. Gad og P. A. Heiberg.

Et Beløb af hjemfaldne Oplagspenge paa 110 Kr.
 deltes ligelig mellem Studenterne A. Paulsen og
 A. Johansen.

H. Af Renterne for 1875—76 af *Godsejer, cand. juris*
N. E. W. Hansens Legat betaltes Arveafgift
 (60 Kr.) og Udgifterne til Vedligeholdelsen af
 Etatsraad Taubers Gravsted (30 Kr. 66 Øre).

Restbeløbet (149 Kr. 34 Øre) anvendtes efter Rektors Bestemmelse til Understøttelser for 4 flinke og trængende Disciple saaledes, at der tildeltes Th. Kristensen og N. C. L. Støchel hver 40 Kr., C. P. Nielsen 39 Kr. 34 Øre og S. C. Kanstrup 30 Kr.

—◆—

4. Uddrag af Skolens Regnskab for Finansaaret 1876—1877.

~~~~~

##### A. Skolens Kasse.

##### *Indtægt.*

|                                                                                 |                  |
|---------------------------------------------------------------------------------|------------------|
| 1. Kassebeholdning efter forrige Aars Regnskab.....                             | 5,683 Kr. 7 Ø.   |
| 2. Jordebogsindtægter og Indtægter af Kirker og Præstekald.....                 | 15,043 — 62 —    |
| 3. Renter af Skolens Kapital.....                                               | 130 — 50 —       |
| 4. Teilmanns Legat og Renter af Bibliothekets Kapital.....                      | 45 — 50 —        |
| 5. Skolekontingenter.....                                                       | 9,555 — „ —      |
| 6. Indtægter af Aalborg Hospital ..                                             | 828 — 16 —       |
| 7. Forskjellige Indtægter.....                                                  | 69 — 20 —        |
| 8. Indtægt af Lejestedet.....                                                   | 700 — „ —        |
| 9. Tilskud fra Skolefonden.....                                                 | 14,000 — „ —     |
| 10. Indeholdt af Gager til Dækning af Præmier til Livsforsikringsanstalten..... | 1,856 — 5 —      |
| 11. Decisionsposters Berigtigelse ....                                          | 13 — 50 —        |
|                                                                                 | 47,924 Kr. 60 Ø. |

## Udgift.

|     |                                                                     |                 |
|-----|---------------------------------------------------------------------|-----------------|
| 1.  | Tienderefusioner . . . . .                                          | 1,493 Kr. 11 Ø. |
| 2.  | Skatter og Afgifter af Tiender . .                                  | 818 — 23 —      |
| 3.  | Udgifter i Anledning af Auktioner<br>over Tiendekorn . . . . .      | 68 — 54 —       |
| 4.  | Lønninger til:                                                      |                 |
|     | a) faste Lærere . . . . .                                           | 28,370 — 55 —   |
|     | b) Inspektor . . . . .                                              | 200 — „ —       |
|     | c) Pedel . . . . .                                                  | 417 — „ —       |
| 5.  | Timeundervisning . . . . .                                          | 3,461 — 6 —     |
| 6.  | Udgifter til Lejestedet . . . . .                                   | 205 — 69 —      |
| 7.  | Tilskud til Bibliothek og Samlinger                                 | 743 — 1 —       |
| 8.  | a. 1. Skolebygningens Vedligeholdelse . . . . .                     | 562 — 66 —      |
|     | 2. Hovedreparationer . . . . .                                      | „ — „ —         |
|     | b. Leje af Skolelokaler . . . . .                                   | 50 — „ —        |
|     | c. Inventariets Vedligeholdelse                                     | 464 — 62 —      |
| 9.  | Brændsel og Belysning . . . . .                                     | 988 — 75 —      |
| 10. | Skatter af Skolegaarden . . . . .                                   | 322 — 92 —      |
| 11. | Forskjellige løbende og tilfældige<br>Udgifter:                     |                 |
|     | a. Rengjøring . . . . .                                             | 269 — 83 —      |
|     | b. Porto, Protokoller og Skrive-<br>materialier . . . . .           | 217 — 72 —      |
|     | c. Program og Skolehøjtidelig-<br>heder . . . . .                   | 245 — 26 —      |
|     | d. Andre Udgifter . . . . .                                         | 117 — 47 —      |
| 12. | Regnskabsføring . . . . .                                           | 680 — „ —       |
| 13. | Undervisning i Skydning . . . . .                                   | 195 — 94 —      |
| 14. | Lønningsforsud og Præmier til<br>Livsforsikringsanstalten . . . . . | 1,503 — 40 —    |
| 15. | Decisionsposters Berigtigelse . . . .                               | 10 — „ —        |
| 16. | Kassebeholdning . . . . .                                           | 6,518 — 84 —    |

---

 47924 Kr. 60 Ø.

## B. Stipendiefonden.

*Indtægt.*

|                                        |       |       |                 |
|----------------------------------------|-------|-------|-----------------|
| 1. Kassebeholdning fra forrige Aar..   | „     | Kr. „ | Ø.              |
| 2. Oplagspenge i Sparekassen . . . . . | 1,853 | —     | 36 —            |
| 3. Renter af Kapitaler og Oplagspenge  | 1,540 | —     | 27 —            |
|                                        |       |       | <hr/>           |
|                                        |       |       | 3,393 Kr. 63 Ø. |

*Udgift.*

|                                                             |       |     |                 |
|-------------------------------------------------------------|-------|-----|-----------------|
| 1. Udbetalt Stipendier, Præmier og<br>Oplagspenge . . . . . | 1,209 | Kr. | 72 Ø.           |
| 2. Udbetalt det thuresonske Legat.                          | 140   | —   | 74 —            |
| 3. Udbetalt Renter af Bibliothekets<br>Kapital. . . . .     | 5     | —   | 50 —            |
| 4. Regnskabsføring . . . . .                                | 30    | —   | 81 —            |
| 5. Oplagspenge i Sparekassen . . . . .                      | 1,934 | —   | 59 —            |
| 6. Kassebeholdning . . . . .                                | 72    | —   | 27 —            |
|                                                             |       |     | <hr/>           |
|                                                             |       |     | 3,393 Kr. 63 Ø. |

## C. Taubers Legat

til Juni og December Terminer, 40 Kr. hver Gang,  
er udbetalt i Juli og Januar.

## D. Proprietær Nissens Legat.

*Indtægt.*

|                                        |      |       |                 |
|----------------------------------------|------|-------|-----------------|
| 1. Kassebeholdning fra forrige Aar     | „    | Kr. „ | Ø.              |
| 2. Oplagspenge i Sparekassen . . . . . | 1410 | —     | 37 Ø.           |
| 3. Renter af Kapitaler og Oplagspenge  | 1110 | —     | 28 —            |
|                                        |      |       | <hr/>           |
|                                        |      |       | 2,520 Kr. 65 Ø. |

*Udgift.*

|                                                             |                 |
|-------------------------------------------------------------|-----------------|
| 1. Udbetalt Oplagspenge til Kandidater . . . . .            | 343 Kr. „ Ø.    |
| 2. Udbetalt Halvdelen af Legatrenter til Disciple . . . . . | 535 — 14 —      |
| 3. Udbetalt hjemfaldne Oplagspenge                          | 110 — „ —       |
| 4. Regnskabsføring . . . . .                                | 40 — „ —        |
| 5. Oplagspenge i Sparekassen . . . . .                      | 1,492 — 51 —    |
| 6. Kassebeholdning . . . . .                                | „ — „ —         |
|                                                             | <hr/>           |
|                                                             | 2,520 Kr. 65 Ø. |

## E. Proprietær Hansens Legat.

Renterne, 240 Kr., ere anvendte dels til Vedligeholdelse af Rektor Taubers Gravsted, dels til Understøttelse af Disciple.



### 5. Oversigt over, hvad der er læst i Skoleaaret 1876—1877.

## Dansk.

*6te Klasse* (Wulff): Efter en Udsigt over de nordiske Sprogs Stilling i Sprogverdenen og over den oldnordiske Literatur gennemgaaet Literaturens Historie til Holbergs Død. Af og til læst Svensk (Runebergs Fänrik Stål). 17 Stile.

*5te Klasse* (Henningsen): Nærmest efter Thortsen gennemgaaet Literaturen til Baggesen. Hver anden Time læst Svensk efter Hammerich. Hver fjortende Dag 1 Stil, i alt 22.

*4de stud. Klasse* (Wulff): Læst Arentzens og Thorsteinssons nord. Myth. Oplæsning af udv. Digterværker af Øhlenschläger, Heiberg, Hertz m. fl. 3 Stile om Maanedene, i alt 31.

*4de Realklasse* (Henningsen): Oplæsning (Kæmpeviser, Holberg, Ewald, Wessel, Baggesen, Øhlenschläger). Den ene Time om Ugen er anvendt til gennem Læsning af Iliaden i Oversættelse at gjøre Disciplene noget bekendte med den græske Mythologi. Hver Uge 1 Stil, i alt 38.

*3dje stud. Kl. og 3dje Realklasse* (Henningsen): Oplæst Øhlenschlägers „Nordens Guder“, Vølsungesaga, Komedier af Holberg, Wessels „Kjærlighed uden Strømper“, m. m. I den særskilte Time med Realterne ofte Analyse. Hver Uge 1 Stil, i alt 40.

*2den stud. Kl. og 2den Realklasse* (Henningsen): Wulffs Læsebog for Mellemlklasserne benyttet til Oplæsning og Analyse; flere Digte lærte udenad. Stilene, der for det meste skrives paa Skolen, undertiden fortsættes hjemme, have som oftest været Gjengivelse af et fra den øvrige Undervisning kjendt Stof. I alt 38.

*1ste stud. Klasse* (Rektor): Oplæsning, Gjenfortælling og Analyse efter Wulffs Læsebog for Mellemlklasserne (S. 36—58, 123—156, 187—229). Efter samme Læsebog ere 11 længere Digte blevne lærte udenad. Wulffs Sproglære. „Korte Retskrivningsregler til Brug for Disciplene i Kathedralskolen“ læste og repeterede. Hver Uge en Stil paa Skolen (hyppigst Gjenfortælling, af og til meget lette fri Opgaver), i alt 40.

*1ste Realklasse* (Wulff): Oplæsning, Vers, Analyse m. m. efter samme Læsebog; samme Sproglære og lignende Stile, i alt 36.



## Oldnordisk.

*6te Klasse* (Wulff): Wimmers Læsebog S. 27—60, 62—104, 111—115; hele Bogen repeteret, saa vel som Grammatikken.

*5te Klasse* (Henningsen): Det meste af Iversens Grammatik. Af Wimmers Læsebog S. 1—35 og Sangen om Vavtrudne S. 105—111.

## Tysk.

*6te Klasse* (Herskind): Størstedelen af Eggers Deutsches Lehr- und Lesebuch, Erster Theil, Einleitung in die Literaturkunde. Ankjærs Formlære og Funchs Syntax repeterede.

*4de stud. Kl.* (Herskind): Hjorts tyske Læsebog S. 195—235, 526—33 og 415—46. Flere Digte af Kellers Mustersammling. Formlæren repeteret; Syntaxen læst og rep.

*4de Realklasse* (Wulff): Hjorts tyske Læsebog S. 194—235; adskillige Digte i Kellers Mustersammling; hver fjerde Gang Extemporallæsning. Rep. Formlæren, læst og repeteret Syntaxen. 40 skriftl., 10 mundtl. og 18 extemp. Stile.

*3dje stud. Klasse* (Herskind): Hauffs Märchen S. 111—214 og Hjorts tyske Læsebog S. 21—87. Formlæren rep.

*3dje Realklasse* (Herskind): Samme Pensum som 3dje stud. Kl. 60 Stile.

*2den stud. Klasse* (Herskind): Launy og Pios Læsebog Side 99 til Enden. Hauffs Märchen S. 35—39 og 53—110. Ankjærs Formlære repeteret.

*2den Realklasse* (Herskind): Ligesom den stud. Kl. Desuden 60 Stile skrevne dels paa Skolen, dels i Hjemmet.

*1ste stud. Klasse* (Herskind): Kapers Læ-

sebog, S. 1—7, 10—49 og 56—64. Ankjærs Formlære læst og til Dels repeteret.

*1ste Realklasse* (Wulff): Kapers Læsebog S. 1—10, 15—27, 29—50. Ankjærs Formlære til Dels læst. 30 skriftlige og nogle mundtlige Stile paa Skolen.

### Fransk.

*6te Klasse* (Dahlenborg): Hele Garrigues' Grammatik repeteret. 3 Stile om Ugen, i alt 100; først paa Aaret en Gang om Ugen mundtlig Stil. Læst og repeteret les Femmes savantes og l'Avare af Molière. Baade Lektuelæsning og Extemporallæsning efter Herrig og Burguy: la France littéraire.

*5te Klasse* (Dahlenborg): Hele Syntaxen efter Garrigues' Grammatik; repeteret Formlæren. 4 Stile om Ugen, i alt 140; en Gang om Ugen mundtlig Stil. Læst i Herrig og Burguy, la France littéraire, betydelige Partier (deriblandt: le Village, l'Avare og enkelte Digte). Samme Bogs lettere Stykker ere benyttede til Extemporallæsning.

*4de stud. Kl.* (Dahlenborg): Læst 100 Sider i Borrings Études littéraires (S. 1—20; 119—147; 162—172; 181—186; 236—242; 256—271; 412—417; 426—436). Læst og repeteret Formlæren efter Garrigues. 25 Stile. I den ene Time om Ugen Extemporallæsning i Alexandre Dumas: Histoire de Napoléon.

*4de Realklasse* (Dahlenborg): Som 4de stud. Kl.; dog ingen Stile.

*3dje stud. Kl.* (Münster): Borrings Études littéraires (S. 119—47; 162—72; 181—86; 420—36). Garrigues' Formlære. Som oftest hver Uge en Stil efter Sicks Stiløvelser.

*3dje Realkl.* (Münster): Som 3dje stud. Klasse; dog ingen Stile.

*2den stud. Kl.* (Münster): Pios Læsebog for Mellemklasserne, S. 53—65; 80—89; 116—29; 157—71. Garrigues' Formlære. Af og til Stil efter Sick.

*2den Realkl.* (Münster): Som 2den stud. Klasse med Undtagelse af Stilen. Garrigues' Formlære.

*1ste stud. Kl.* (Münster): Borrings Manuel S. 117—164. Formlæren efter Garrigues med Undtagelse af Kjønsreglerne.

*1ste Realkl.* (Münster): Som 1ste stud. Kl.

### Engelsk.

*6te Kl.* (Herskind): 84 Sider af Listovs Læsestykker, 2den Afdeling, og 67 Sider af Løkkes Udvalg af engelske Forfattere. Rosings Formlære læst og repeteret. 1 Time ugentlig Extemporallæsning.

*5te Kl.* (Herskind): Listovs Elementarbog læst og repeteret. Løkke, Engelske Forfattere i Udvalg, Side 348—62, 154—70 og 364—86.

*4de Realkl.* (Herskind): Listovs Læsestykker, 2den Afdeling, S. 1—170 og 178—204. Ch. Dickens: A Christmas Carol, S. 1—20. Rosings Grammatik. Extemporallæsning 1 Time ugentlig.

*3dje Realkl.* (Münster): Listovs Læsestykker 2den Afdeling, S. 26—33, 41—60, 85—103, 155—70 og 178—204. Rosings Formlære repeteret. Nogle Vers lærte udenad.

*2den Realkl.* (Münster): Listovs Læsestykker, S. 1—26, 33—41, 61—85. Sammes Elementarbog, S. 35—44. Rosings Grammatik læst og repeteret.

*1ste Realkl.* (Münster): Listovs Elementarbog S. 1—35. De danske Stykker ere skriftlig oversatte paa Engelsk.

## Latin.

*6te Kl.* (Rektor): Cicero de offic., 1ste Bog; af Tacitus' Annaler 80 Kap. af 1ste og 2den Bog (Brickas og Thomsens Udvalg, S. 1—52); 3dje Bog af Virgils Æneide; Horats's Oder, 1ste og 2den Bog. Det af Forfatterne tidligere læste, der opgives til Afgangsprøven, er repeteret. Thomsens Antikviteter. Tregders Literaturhistorie til Aar 117 eft. Kr. Madvigs Grammatik benyttet til Henvisning. Hver Uge 1—2 Versioner (i alt 53). Extemporallæsning efter Flemmers Udvalg af Sølvalderens pros. Forfattere, S. 3—23, 71—86, 107—146, 157—176; desuden Kielsens Udvalg af Ciceros Breve, S. 93—118.

*5te Kl.* (Henningsen): Livius' 21de Bog; Cicero de senectute; Horats's Oder, lib. 1—2; Ciceros Tale for Roscius; 2den Bog af Virgils Æneide. Thomsens Antikviteter. Madvigs Grammatik. 44 Versioner. Extemporallæsning: Cæsar de bello Gallico, 3dje Bog; Livius's 22de Bog.

*4de stud. Kl.* (Wulff): Sallusts Catilina; Ciceros Tale for Rosc. Am.; af Ovid c. 800 Vers (Blochs Udvalg af Metamorphoserne: Verdensaldrene, Deucalion, Io, Phaethon). Madvigs Grammatik. Hver Uge 1 Stil hjemme og 1 paa Skolen efter Trojel og Kerrn, i alt 70.

*3dje stud. Kl.* (Ankjær): Ciceros Tale for S. Roscius; efter Blochs Udvalg af Ovids Met. Verdensaldrene, Deucalion og Actæon; i Gram. er Formlæren og Kasuslæren repeteret og af nyt læst Resten af Syntaxen. Stile efter Iversens Stiløvelser, dels hjemme, dels paa Skolen. Mundtlig Oversættelse efter samme Bog.

*2den stud. Kl.* (Ankjær): Cæsar de bello Gallico, 2den og 3dje Bog. samt 10 Kapitler af 4de Bog. Bøgerne ere efter Repetitionen atter læste igjennem blot som historisk

Læsning med Benyttelse af Spruners historisk-geografiske Atlas. Repeteret Formlæren, læst og flere Gange repeteret Syntaxens første Afsnit til Kap. 7. Stil paa Skolen 2 Gange om Ugen først efter Trojels, siden efter Iversens Stiløvelser. Mundtlig Oversættelse fra Dansk til Latin efter Iversens Stiløvelser.

*1ste stud. Kl.* (Wulff): Forchhammers latinske Læsebog; det tilsvarende af Formlæren. Skriftlig og mundtlig Oversættelse af Læsebogens danske Stykker og skriftlige grammatiske Øvelser.

### Græsk.

*6te Kl.* (Dahlenborg): Læst og repeteret: Iliadens 1ste og 6te Bog og 7de til Vers 160; Platons Apologi, Kriton og Euthyphron og Lysias' Tale mod Eratosthenes. Repeteret: Odysseens 4 først. Bøger, Herodots 8de Bog til Kap. 104 og Xenofons Anabasis, 4de Bog. Bergs Formlære, Tregders Mythologi og Literaturhistorie og Christensens Statsliv ere gennemgaaede.

*5te Kl.* (Rektor): Xenofons memorab., 1ste Bog; Homers Iliade, 2den, 3dje og 4de Bog (c. 1880 Vers); Herodots 1ste Bog, c. 1--80. Bergs Formlære, Tregders Mythologi og Christensens Statsliv ere gennemgaaede.

*4de stud. Kl.* (Dahlenborg): Xenofons Anabasis, 3dje Bog; 1ste Bog af Homers Iliade. Bergs Formlære. De tre første Afsnit af Tregders Mythologi.

*3dje stud. Kl.* (Wulff): Bergs Forskole og det tilsvarende i Bergs græske Formlære. De danske Stykker ere dels skrevne dels læste mundtlig. Begyndt paa 3dje Bog af Xenofons Anabasis. (Da alle Klassens Disciple paa 1 nær i Vinterhalvaaret gik til Præsten, bortfaldt i den Tid den ene Time om Ugen.)

## Religion (Lorenzen).

*3dje stud. Kl. og 3dje Realkl.*: Repeteret Balslevs Lærebog og Assens' mindre Bibelhistorie.

*2den stud. Kl. og 2den Realkl.*: Balslevs Lærebog fra 2den Trosartikel til Daabens Sakrament incl. Af Assens' Bibelhistorie det ny Testament. 12 Psalmer.

*1ste stud. Kl.*: Balslevs Lærebog indtil 2den Trosartikel. Af Assens' Bibelhistorie det gamle Testament. 12 Psalmer.

*1ste Realkl.*: Som Iste stud. Kl.

## Historie.

*6te Kl.* (Ankjær): Roms Historie efter Thriges mindre Lærebog. Den nyeste Historie (fra 1789) efter Blochs Lærebog for de lærde Skoler. Repeteret det hele Pensum, som opgives til Afgangsexamen.

*5te Kl.* (Ankjær): Oldtidens Historie efter Thriges mindre Lærebog; den nyeste Historie fra 1789 til 1815 efter Blochs Lærebog for de lærde Skoler

*4de stud. Kl.* (Ankjær): Middelalderens Historie efter Blochs Lærebog for de lærde Skoler.

*4de Realkl.* (Herskind): Blochs Lærebog for Realskoler.

*3dje stud. Kl.* (Herskind): Af Blochs Lærebog for Realskoler den nyere Historie fra Side 42 til S. 175.

*3dje Realklasse* (Herskind): Som 3dje stud. Klasse og desuden den nyeste Tids Historie. 3\* Samme Pensum; desuden rep. den gamle Historie og den nyere Historie til Side 42.

*2den stud. Kl. og 2den Realkl.* (Henningsen): Blochs Lærebog i Historien, I, S. 120 til II, S. 42; desuden repeteret det i første Klasse lærte Pensum.

*1ste stud. Kl.* (Henningsen): Samme Bog I til Korstogene (S. 120).

*1ste Realkl.* (Henningsen): Som 1ste stud. Kl.

. Geografi (Nielsen).

*4de stud. Kl. og 4de Realkl.*: Erslevs Lærebog Nr. 2.

*3dje stud. Kl.*: Efter samme Bog Indledningen, Asien, Afrika, Amerika og Avstralien.

*3die Realkl.*: Som 3dje stud. Klasse.

*2den stud. Kl.*: Efter Erslevs Lærebog Nr. 2 læst og repeteret Mellemeuropa, de britiske Øer og Sydevropa.

*2den Realkl.*: Som 2den stud. Kl.

*1ste stud. Kl. og 1ste Realkl.*: Efter Erslevs Lærebog Nr. 2 læst og repeteret Havets og Landets Fordeling, Kongeriget Danmark og Hertugdømmet Slesvig, Nordevropa og Østevropa.

Naturhistorie (Nielsen).

*4de stud. Kl. og 4de Realkl.*: Anden Afdeling af Feddersens Dyrerigets Naturhistorie. Repetition af hele Dyreriget og Strøms Botanik.

*3dje stud. Kl.*: Efter Feddersens Dyrerigets Naturhistorie Bløddyrene og anden Afdeling. Strøms Botanik fra S. 69.

*3dje Realkl.*: Som 3dje stud. Kl.

*2den stud. Kl.*: Efter Strøms Planterigets Naturhistorie læst og repeteret den terminologiske Del samt af den særlige (systematiske) Del de frikronbladede; endvidere lært det Linnéiske System. Efter Feddersens Dyrerigets Naturhistorie læst og repeteret Fiske, og Leddyr

*2den Realkl.*: Som 2den stud. Klasse.

*1ste stud. Kl.*: Efter Feddersens Dyrerigets Naturhistorie læst og repeteret Pattedyr, Fugle, Krybdyr og Padder.

*1ste Realkl.*: Som 1ste stud. Klasse.

### Naturlære (Winde).

*6te Kl.:* Karl Schmidts Lærebog i Fysik fra Varmen til Lyset og Jørgensens Astronomi fra tredje Kapitel (Solsystemet). Derefter Repetition af det hele Pensum.

*5te Kl.:* Karl Schmidts Lærebog i Fysik til S. 110 (Varmelæren) og Jørgensens Astronomi til tredje Kapitel.

*4de Realkl.:* Lorenz' kortfattede Naturlære fra Pendulbevægelsen og Hannibal Jespersens Lærebog i uorganisk Kemi fra Chlor. Derefter Repetition af det hele Pensum.

*3dje stud. Kl. M og 3dje Realkl.:* Lorenz' Naturlære til Lyset (S. 57) og Hannibal Jespersens Kemi til Kulstof (S. 24).

### Mathematik og Regning.

*4de stud. Kl. (Ovesen):* Geometri efter Mundt: Læst Figurers Forvandling og Lighedannethed, dernæst repeteret hele Plangeometrien. Arithmetik efter Steens Algebra: Læst Logarithmer, dobbelt irrationale Størrelsers Forvandling, exponentielle Ligninger, sammensat Rentes Regning, Rækker og Egenskaber ved hele Tal; dernæst repeteret det hele Pensum efter Hauschultz' elementære Arithmetik og Steens Algebra. Regning: Øvelser i Reguladetri, Delingsregning, Kjæde-regning, Procentregning, Udmaaling af Flader og Legemer. Til Besvarelse hjemme og paa Skolen givet 1 à 2 Opgaver ugentlig, i alt omtrent 60 Opgaver.

*4de Realkl. (Winde):* ligesom 4de stud. Kl.

*3dje stud. Kl. og 3dje Realkl. (Ovesen):* Geometri efter Mundt: Læst og repeteret fra 4. Kapitel, „Constructioner“, til „Figurers Forvandling“. Arithmetik efter Steens Algebra: Læst og repeteret Potens



og Rod indtil Stykke 26; ligeledes Ligninger af 1ste og 2den Grad. Regning: Øvelser i Reguladetri, Delingsregning, Procentregning. Omtrent 60 Opgaver ere givne til Besvarelse, mest hjemme.

3\* (Ovesen): Læst og repeteret det befalede Pensum. I Regning det samme som fjerde Klasse.

2den stud. Kl. og 2den Realkl. (Ovesen): Læst og repeteret 2 Gange Mundts Plangeometri indtil 4de Kapitel, „Constructioner.“ Arithmetik: Efter Assens' Arithmetik læst og repeteret Proportioner og Roduddragning; ligeledes Steens Algebra forfra til Rod. Regning: almindelig og sammensat Reguladetri, Delingsregning og Procentregning.

1ste stud. Kl. (Winde): Geometri: Læst og repeteret 2 Gange Chr. Møllers Grundtræk af Læren om Rumstørrelser, 1ste Afdeling. Arithmetik: Læst og repeteret 2 Gange Assens' Arithmetik til Proportioner med Øvelser paa Tavlerne. Regning: Brøkrekning, Reguladetri og Hovedregning.

1ste Realkl. (Ovesen): ligesom 1ste stud. Kl.

#### Geometrisk Tegning (Winde):

4de Realklasse: Plangeometriske Tegninger, navnlig Konstruktion af algebraiske Udtryk, Figurers Forvandling og ligedannede Figurer.

3dje Realklasse: Begyndelsesgrundene af plangeometrisk Tegning.

#### Sang (Nathan).

De 5 ugentlige Timer have været fordelte saaledes, at 6te, 5te og 4de Kl. have haft 1 Time, 3dje Kl. 1 Time, 2den Kl. 1 Time og 1ste Kl. 1 Time. Til Sammensang er anvendt 1 Time.

## Gymnastik.

Disciplene, fordelte paa 4 Hold, have deltaget i Gymnastik og Exercits, og det ældste Hold, 6te og 5te Klasse, har tillige haft Hugning. Ved Skoleaarets Slutning deltog 86 Disciple i Øvelserne.

Svømning har fundet Sted, naar Vejret tillod det.

## Skydning.

24 Disciple have deltaget i Skydningen. Der er skudt 15 Gange, hver Gang 5 Skud pr. Discipel. Alle have skudt paa 100 Alen, 21 Disciple desuden paa 180 Alen, medens 3 Disciple kun naaede at skyde paa 100 Alen.

## Resultatet af Skydningen:

| Disciplenes Antal. | Afstand | Skud | Træffere | Points | Total-sum | Middeltal |
|--------------------|---------|------|----------|--------|-----------|-----------|
| 24                 | 100     | 1005 | 808      | 1432   | 2240      | 2,2       |
| 21                 | 180     | 795  | 584      | 1006   | 1590      | 2,0       |
| I alt 24           |         | 1800 | 1392     | 2438   | 3830      | 2,1       |

Der er skudt 225 Skud i Anlæg og 216 Skud med Bagladeriffel. Hver Discipel har skudt 30 Skud med Salonriffel, og forberedende Skydeøvelser ere jævnlig afholdte.

Præmieskydning afholdtes den 28de April. Skydningen foretoges paa 150 Alen, 24 Disciple deltog, og hver gjorde 5 Skud i frit Anlæg, i alt 120 Skud.

Af de udsatte Præmier, en Haandkuffert, en Paraply og en Rejsetaske, tilfaldt

1ste Præmie *Spang* af 4de Realkl. med 15 Points;

2den — *I. Ammitzbøll* af 6te Kl. „ 14 — ;

3dje — *Petersen* af 6te Kl. „ 14 — .\*)

\*) I Fjor tilfaldt: 1ste Præmie *Wøldike* af 6te Kl.,

2den — *Gad* af samme Kl.

og 3dje — *Ammitzbøll* af 5te Kl.

- Til *Afgangsprøven* opgive de studerende Disciple:
- i Latin: *Cicero*, 4de Bog af Anklagetalerne mod Verres, 1ste og 2den Bog af de officiis; *Livius*, 23de Bog; *Tacitus*' Annaler, 81 Kap. af 1ste og 2den Bog (Brickas og Thomsens Udg. S. 1—52); *Horats*, 1ste og 2den Bog af Oderne samt Brevene og ars poetica; *Virgil*, 3dje og 4de Bog af Æneiden. Kursorisk have Kandidaterne i de to sidste Skoleaar gennemgaaet: 1ste Bog af *Cæsar* de bello Gallico, Halvdelen af *Livius*' 22de Bog, af *Kielsens* Udvalg af *Ciceros* Breve S. 93—118 og af *Flemmers* Udvalg af Sølvalderens prosaiske Forfattere S. 3—23 (*Curtius*), 71—86 (*Velleius Paterculus*), 107—146 (*Suetonius*), 157—176 (*Plinius min.*).
- i Græsk: *Platons* Apologi, Kriton og Euthyphron. *Lysias*' Tale mod Eratosthenes. *Herodots* 8de Bog til Kap. 104. *Xenofons* Anabasis, 4de Bog. *Odysseens* 4 første Bøger og af *Iliaden* 1ste og 6te Bog og 160 Vers af 7de (lidt over 3500 Vers).
- i Oldnordisk: *Wimmers* Læsebog, S. 1—60, 62—104 (med Forbigaaelse af Versene), 111—115.
- i Engelsk: *Listovs* Læsestykker, 2den Afdeling, S. 26—85, 98—103 og 184—204. *J. Løkke*, Engelske Forfattere i Udvalg, S. 135—146, 154—70, 348—354, 365—79, 397—404 og 409—20. Kursorisk er læst „Kjøbmanden i Venedig“ samt Stykker af Scott, Byron og Dickens i Løkkes Udvalg.
- i Historie: Den gamle Historie efter *Thriges* mindre Lærebog; Middelalderen, den nyere Tid og Nordens Historie efter *Blochs* Lærebog for Realskoler; den nyeste Tid efter *Blochs* Lærebog for de lærde Skoler.
- i Naturlære: *Karl Schmidts* Lærebog i Fysik med Undtagelse af Lyslæren.

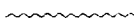
i Astronomi: *Jørgensens* Astronomi.

Til *Realafgangsexamen af højere Grad* opgives:

- i Fransk: 114 Sider af *Borrings* Études littéraires.
- i Historie: *Blochs* Lærebog for Realskoler.
- i Geografi: *Erslevs* Lærebog Nr. 2.
- i Naturhistorie: *Feddersens* Dyrerigets Naturhistorie og *Strøms* Botanik.
- i Naturlære: *Lorenz'* kortfattede Naturlære og *Hannibal Jespersens* Lærebog i uorganisk Kemi.
- i Arithmetik: *Hauschultz's* Begyndelsesgrunde i Arithmetik; *Steens* elementære Algebra.
- i Geometri: *Mundts* Plangeometri; *Chr. Møllers* Grundtræk af Læren om Rumstørrelser.

Til *Realafgangsexamen af lavere Grad* opgives:

- i Tysk: 200 Sider af *Hauffs* Märchen og *Hjorts* tyske Læsebog.
- i Historie: *Blochs* Lærebog for Realskoler.
- i Geografi: *Erslevs* Lærebog Nr. 2.
- i Naturhistorie: *Feddersens* Dyrerigets Naturhistorie og *Strøms* Botanik.
- i Mathematik det befalede Pensum efter *Mundts* Plangeometri og *Steens* elementære Algebra.



## 6. Skolebibliotheket og de videnskabelige Samlinger.



I den efterfølgende Fortegnelse over Bibliothekets Tilvæxt til Slutningen af April Maaned ere de med \* betegnede Skrifter sendte fra Ministeriet for Kirke- og

Undervisningsvæsenet; Ordningen er i Overensstemmelse med Hovedfortegnelsen, som findes i Indbydelsesskriftet for 1858. Hvor Trykkestedet ikke er angivet, er det Kjøbenhavn.

### I. Theologi.

- A. Nyt Tidsskrift for udenlandsk theologisk Litteratur, udg. af *H. N. Clausen* 1876, 2—3 H.  
Theologisk Tidsskrift, udg. af *Kalkar* 1876, 4—12 H., 1877, 1—4 H.
- E. *Felix Bungener*. Calvin, overs. af O. Arlaud. 1877.  
Kirkehistoriske Samlinger, udg. af Selskabet for Danmarks Kirkehistorie ved *H. F. Rørdam*, 3dje Række, 1ste Bd., 2—3 H. 1876.  
*A. D. Jørgensen*, Den nordiske Kirkes Grundlæggelse og første Udvikling. 3 H. 1876.  
*F. Nielsen*. Romerkirken i det 19de Hundredaar. 1876.  
*F. A. Ritschl*. Unterricht in der christlichen Religion. Bonn 1875.
- G. *P. Chr. Kierkegaard*. „Hver Sit“, to Foredrag over en og samme Text. Aalborg 1877.

### II. Filosofi. Æsthetik.

*Herbert Spencer*. Essays: Scientific, Political and Speculative. Vol. I—II. Stereotyped. London 1868.

### III. Rets- og Statsvidenskab. Statistik.

- A. Lovtidende for 1876, Nr. 18—53, og for 1877, Nr. 1—12.  
Ministerialtidende for 1876, Nr. 18—60, og for 1877, Nr. 1—18.  
\* Love og Expeditioner, vedkomm. Kirke- og Skolevæsen, udg. af Skibsted. Ny Række, 1ste H., 1875.  
\* Forslag til Finantslov for 1877—78, § 21.  
\* Samling af Love og Anordninger m. v. 1875—77. 1ste H.
- B. Kongl. dansk Hof- og Statskalender for 1877.  
\* Statistisk Tabelværk, 3dje Række, 30te Bind. 1876.  
\* Statistiske Meddelelser, 12te Bind. 1875.

## IV. Lægevidenskab.

\* *V. Krenchel*. Amblyopia centralis. Disp. 1876.

## V. Naturlære.

*I. Frich*. Die physikalische Technik. 5te Auflage. Braunschweig 1876.

*S. M. Jørgensen*. Kemiens Begyndelsesgrunde. 1876. (Gave).

*A. Paulsen*. Naturkræfterne. 14de—18de Lev. 1876—77.

*K. Schmidt*. Lærebog i Fysik, 2den Halvdel. Odense 1876.

*Chr. Steenbuch*. Kortfattet Vejledning til Brug ved Fremstillingen af de vigtigste kemiske Præparater. 1876.

Tidsskrift for Physik og Chemi, udg. af *A. Thomsen* og *J. Thomsen*. 1876, 3—12 H.; 1877, 1—3 H.

## VI. Matematik.

Archiv for Matematik og Naturvidenskab, udg. af *Lie*, *Müller* og *Sars*. 1ste Bd., 1—4 H. 2det Bd., 1 H. Kristiania 1876—77.

*F. W. Johnsen*. Geometriske Tegneopgaver, 1. 2den Udgave. Odense 1877.

Tidsskrift for Matematik, udg. af *Zeuthen*. 1876, 1—4 samt 6te H., 1877, 1 H.

## VII. Naturhistorie.

A. Archiv für Naturgeschichte, herausg. von *Troschel*. Berlin, 1876, 1—4 H., 1877, 1 H.

Tidsskrift for populære Fremstillinger af Naturvidenskabens, udg. af *Fogh*, *Lütken* og *Warming*. V Række, 3dje Bd., 2—6 H.; 4de Bd., 1—2 H. 1876—77.

Det kgl. danske Videnskabernes Selskabs Skrifter. 5te Række, Naturvid. og mathem. Afdeling, 10de Bind. 1875.

Naturhist. Tidsskrift, udg. af *Schjødte*. III Række, 10de Bd., 1ste—3dje H. 1875—76.

Videnskab. Meddelelser fra „Naturhist. Forening i Kjøbenhavn.“ for 1868, Register 1849—68, samt for 1875.

- B. *W. H. Flower*. An Introduction to the Osteology of the Mammalia. London 1870.  
*Maurice Girard*, les métamorphoses des insectes. Paris 1867.  
*L. K. Schmarda*. Zoologie, 2ter Band. Wien 1872.
- C. *Botaniska notiser*, utg. af C. Nordstedt. 1875, 5—6 H. 1876, 2—6 H. 1877, 1—2 H. Lund.  
*H. Bocquillion*. La vie des plantes. Paris 1868.  
*De Candolle*. Prodromus systematis naturalis regni vegetabilis, part. XV—XVII. Paris 1864—73.  
*E. Rostrup*. Vejledning i den danske Flora, 4de Oplag. 2 Expl.

#### VIII. Geografi. Topografi. Rejsebeskrivelser.

- Charles Darwin*. Rejse om Jorden, populære Skildringer, overs. af E. Chr. Hansen og A. Jørgensen. 1ste—10de Lever. 1876—1877.  
 \* *Johnstrup*. Indberetning om en Undersøgelserrejse paa Island i Sommeren 1876—77.  
*Livingstones* tredje og sidste Rejse i Afrika, overs. af Zinck. 9—14. H. 1876—77.  
*E. Löffler*. Haandbog i Geographien. 9 H. 1876.  
*A. Petermann*. Mittheilungen über wichtige Erforschungen auf dem Gesamtgebiete der Geographie. 22 Bd., 4—12 H.; 23 Bd., 1—4 H., Gotha 1876—77.  
*A. Petermann*. Ergänzungshefte, Nr. 45—51. Gotha. Uddrag af Aalborg Byraads Forhandlinger for 1875 Aalborg 1876. (Gave.)

#### IX. Historie.

- A. Historisk Archiv, udg. af *F. C. Granzow*. 1876, 3—12 H. 1877, 1—4 H.  
*C. Cantù*. Verdenshistorie, frit bearbejdet af Holm og Weilbach. 42—50 H. 1876—77.  
 Histor. Tidsskrift, redig. af *E. Holm*. 4de Række. 5te Bd., 3—4 H. 1876.  
*J. Scherr*. Almindelig Literaturhistorie ved *F. W. Horn*, 1—II. 1876.

- B. *V. Duruy*. Histoire des Romains. Tome cinquième. Paris 1876.
- D. *N. C. L. Abrahams*. Meddelelser af mit Liv. 1—6. H. 1876—77.  
 Af *Anton Frederik Tschernings* efterladte Papirer. 1ste Bind og 2det Bd., 1—4. Lever. 1876—77.  
*O. Fabricius*. Horsens Kjøbstads Beskrivelse og Historie, udg. med Understøttelse af det jydsk hist.-topogr. Selskab. 1—2. H. Odense 1876.  
*C. C. Lorenzen*. Rejseskildringer, Fortællinger og Sagn fra Sønderjylland. 1877.  
*Troels Lund*. Mogens Heinesøn, et Tidsbillede fra det 16de Aarhundrede. 1877.  
 Danske Samlinger for Historie, Topographi, Personal- og Litteraturhistorie, udg. af *Bruun, Nielsen og Smith*. II Række, 4 Bd., 4 H., 5 Bd., 1—3 og 5 H. 1876.  
 Samlinger til jydsk Historie og Topografi, 6 Bd., 1—2 H. Aalborg, 1876.  
*M. H. Rosenørn*. Greve Gert og Niels Ebbesen. 4de H. Randers 1876.  
*Johannes C. H. R. Steenstrup*. Indledning i Normantuertiden. 1ste Bind. 1876.  
*H. Rørdam*. Københavns Universitets Historie. 3dje Del, 4—5 H. 1876.  
*O. Vaupell*. Den dansk-norske Hærs Historie, 45—47 H. 1876.
- E. *H. Schwanenflügel*. Henrik Wergeland, en literær-hist. Skitse. 1877.  
*Sveriges Historia*, författad af Montelius, Hildebrand, Alin o. fl. 1sta delens 2 o. 3 häfte, 2dra delens 1—5 h. Stockholm 1876—77.
- G. *Opfindelsernes Bog* udg. af Forlagsbureauet, 1—5 H. 1876.

## X. Filologi.

- A. *E. Sievers*. Grundzüge der Lautphysiologie. Leipzig 1876.
- C. Neue Jahrbücher für Philologie und Pädagogik, herausg. v. *Fleckeisen* u. *Masius*. 113—114 Bd., 4—12 H. 115—116 Bd., 1—2 H. Leipzig 1876—77.  
 Nordisk Tidsskrift for Filologi og Pädagogik Ny



- Række, 2det Bind, 3—4 H. 1876.
- D. *Lysias*. Ausgewählte Reden, herausg. v. *H. Frohberger*. Kleinere Ausgabe. Leipzig 1875.  
Opuscula philologica ad *J. N. Madvigium* a discipulis missa. 1876.  
Poetarum aliquot Latinorum carmina selecta carminumve partes. Describenda cur. *J. N. Madvigius*. Quartum edidit *J. L. Ussing*. 1876.
- I. *A. Forbiger*. Hellas und Rom, populäre Darstellung des öffentlichen u. häuslichen Lebens der Griechen u. Römer. 1ste Abth., 1ster Bd. Leipzig 1876.  
*C. Thomsen*. Det romerske Stats- og Privatliv i Oldtiden. 1869.

#### XI. Nyere Sprog og Literatur.

- A. *Fr. Hammerich*. Nordens ældste Digt (Völvespå). 1876.  
*L. F. A. Wimmer* Oldnordisk Formlære til Skolebrug, 2den Udg. 1876.
- B. *Kr. Arentzen*. Baggesen og Øhlenschläger, 1816 til 1817. 1876.  
Gamle jydsk *Folkeviser*, saml. af *E. T. Kristensen*. 5 H. 1876.  
*Svend Grundtvig*. Danske Folkeæventyr. 1876.  
*M. Goldschmidt*. Livs Erindringer og Resultater, I—II. 1877.  
*Peter Hjorts* danske Børneven, 9de Udg. ved *Anna Hjort*, gennemset af *J. Holbech*. 1ste selvstændige Afdel. 1876.  
*N. L. Høyens* Skrifter, udg. ved *J. L. Ussing*. 6te H. 1876.  
*Chr. Winther*. Et Vendepunkt, en Fortælling. 1876.
- C. *Byron*. Udvalgte dramatiske Digte og Fortællinger, overs. af *Lembcke*. 2det Bd. 1876.  
*J. Løkke*. Engelsk Grammatik til Skolebrug, 3dje Udg. Kristiania 1873.
- E. *Molière*, nouv. edition publ. sous la direction de *M. Ad. Regnier*. T. I—III. Paris 1873.

*Chr. Sick.* Fransk Grammatik til Skolebrug. 1876.  
— Franske Stiløvelser, I.

## XII. Pædagogik. Skole- og Universitets- efterretninger.

- A. *E. Hartmann.* Zur Reform des höheren Schulwesens. Berlin 1875.  
*O. Møller.* Til Alvor i Skole og Folkeliv. 4 Foredrag. 1876.  
*K. Røvsing.* Fra et Besøg i de amerikanske Skoler. 1876.  
— Bidrag til praktisk Pædagogik. 1876.  
*Viggo Sanne.* Træffeøvelser (Tillæg til Syngeplanen). 1876.
- B. \* Aarvog for Københavns Universitet, polytechn. Lærestanstalt og Kommunitetet, udg. af C. Goos. 1876.  
\* Forelæsninger og Øvelser ved Københavns Universitet og den polytechn. Lærestanstalt. 1—2. 1876.  
\* Fortegnelse over Studerende, der i 1876 have tilendbragt Afgangsexamen ved de lærde Skoler eller Adgangsexamen ved Universitetet.  
\* Indbydelsesskrift til Københavns Universitets Aarsfest til Erindring om Kirkenes Reformation. (*C. W. Smith*: De verbis imperfectivis et perfectivis in lingvis Slavonicis.)  
\* Indbydelsesskrift til Københavns Universitets Fest i Anledning af Hs. Maj. Kongens Fødselsdag. (*I. L. Ussing*: Om Grækernes og Romernes Huse, med særligt Hensyn til Benævnelsen for de enkelte Rum.)  
\* Liste over de Studerende, som i Aaret 1875 have taget den filosofiske Examen.

### \* Skoleprogrammer.

- a. Danske for 1876:  
*Aarhus*; *Frederiksborg* (*C. Berg*: 1. Et gennemførligt Forslag om Skolernes Forbindelse; 2. Lidt om den asiatiske Literatur (Fortsættelse); *Her-*

*lufsholm*; *Horsens* (C. Iversen: Forslag til en nærmere Forbindelse mellem Almueskolen og den lærde Skole); *Metropolitanskolen* (C. J. Fogh: Bemærkninger angaaende en Forbindelse mellem Almueskolen og den lærde Skole); *Nykjøbing*; *Odense* (K. Schmidt: Oversigt over de vigtigste baade experimentale og theoretiske Undersøgelser af Lysets Farveadspredelse ved Brydning — sluttet —); *Randers* (Hundrup: Lærerstanden ved de nedlagte Latinskoler i Ebeltoft, Grenaa, Hobro, Mariager og Skive samt Stamtavle over Familien Ingerslev); *Reykjavik* (— 1875 — Supplement til islandske Ordbøger); *Ribe*; *Roskilde*; *Rønne*; *Sorø* (J. H. Bang: Udvalgte Breve af L. Smith); *Viborg* (H. H. Lefolii: Om Skolen som væsentlig medvirkende til Standsomskiftningen; A. Feddersen: Naturhistorien ved Optagelsesprøven og i Skolen).

*Borgerdydsskolen i Kjøbenhavn. Borgerdydsskolen paa Kristianshavn. Haderslev Læreres Skole. Latin- og Realskolen i St. Kongensg. Det von Westenske Institut. Fredericia Latin- og Realskole. Helsingørs højere Realskole. Krebs's Forberedelsesskole. Slagelse Realskole. Thisted Realklasse. Vejle Amts højere Realskole. Vordingborg Realskole.*

b. Svenske for 1876:

*Carlskrona. Christiansstad. Falun. Göteborg. Göteborgs Realgymnasium. Gefle. Halmstad* (H. F. Hult: En jämförande blick på undervisningsväsendet i Sverige före och efter 1849). *Helsingborg. Hudiksvall. Hernösand. Jönköping. Kalmar. Karlstad* (J. Wallinder: Om Ordning vid Läroverket). *Linköping. Luleå. Lund. Lunds privata Elementarskola. Norrköping. Nyköping. Skara* (N. A. Mathesius: The First Canto of Runeberg's Nadeschda, translated into English). *Stockholms Gymnasium* (A. Klint: Utelemuande af Artiklen vid franska Noms Communs). *Stockholms nya Elementarskola* (K. G. Hellström: Om plana lik-

formiga figurer). *Strengnäs* (I. A. Drysén: Strengnäs Läroverks Arkiv). *Umeå*. *Upsala*. *Walinska Flickskolan*. *Wänersborg*. *Westerås*. *Westerövik*. *Wexjö*. *Wisby*. *Ystad* (O. Nielson: Danmarks uppträdande i den svenska Tronföljarefrågan, åren 1739—1743). *Örebro*. *Östersund*.

- c. Nørske for 1875:  
*Aalesund*. *Arendal*. *Aars og Voss's Latin- og Realskole* (J. Aars: Zeus; A. Høyer: Om nogle tyske Realskoler). *Bergen*. *Christiania Kathedralskole*. *Gjertsens Skole* (Kr. Lassen: Lidt fra de preussiske Skoler). *Frederikshalds offentlige Skole for den højere Almendannelse*. *Kristiansund*. *Kristianssand Laurvigs offentlige højere Almueskole*. *Lillehammer*. *Molde* (Kongelige Resolutioner og Departementsskrivelser vedrørende Skoleloven af 17de Juni 1869). *Stavanger* (Adj. Hougland: Udvalgte Regneopgaver for Middelskolens 3 øverste Klasser). *Skien*. *Thronhjelm* (Fr. Lütke: Ordforklaringer og Anmærkninger til H. H. Petersens franske Læsebog). *Tromsø*.

### XIII. Encyklopædi. Bogkundskaab.

\* *Chr. V. Bruun*, Aarsberetninger og Meddelelser fra det store kgl. Bibliothek. 3dje Bd., 1ste H. 1876. Verzeichnisz der Bücher, Landkarten etc., welche von Juli bis zum December 1876 neu erschienen sind. Leipzig 1877.

Nordisk Boghandlertidende. 11te Aargang. Nr. 15—47.

### XIV. Tidsskrifter af blandet Indhold.

*Literarisches Centralblatt für Deutschland*. 1876, Nr. 16—52; 1877, Nr. 1—18. Leipzig.

*Deutsche Rundschau*, 2. Jahrg., 8—12 H. samt 3. Jahrg., 1—7 H. Berlin 1866—77.

Öfversigt af kgl. Vetenskaps Akademiens Förhandlingar. 26. Arg., 9—10 H., 32 Arg., 9—10 H. samt 33. Arg. 1—10. H. Stockholm 1870, 75—76.

*Le jeune Polyglotte.* 2den Aarg., Nr. 14—19.  
1876.

*Revue des deux mondes.* 15. April 1876 til 1ste  
April 1877. Paris.

~~~~~

Discipelbibliotheket.

Indtægt.

Bidrag	18 Kr.	„	Øre
Beholdning	68 —	81 —	—
	<hr/>		
	86 Kr.	81	Øre

Udgift.

Indkøb af Bøger	14 Kr.	„	Øre
Indbinding	14 —	40 —	—
	<hr/>		
	28 Kr.	40	Øre
Beholdning	58 —	41 —	—

~~~~~

### Den naturhistoriske Samling.

er siden Udgivelsen af forrige Skoleaars Program ble-  
ven forøget med følgende Gjenstande:

*Colymbus septentrionalis*, ung Fugl, Gave af A.  
G. L. Claussen.

|                                     |                                             |
|-------------------------------------|---------------------------------------------|
| Kranium af <i>Felis domestica</i> . | } Gaver af M. V.<br>Sass og O. Wer-<br>ner. |
| Misfoster af do.                    |                                             |
| <i>Vipera berus</i> .               |                                             |

Udviklingstrin af *Rana temporaria*. Gave af K.  
S. Bøggild.

Underkæben af et Svin. Gave af J. Dahlenborg.  
Væderhorn. Gave af I. Dresing.

- Pig af *Hystrix cristata*. Gave af H. Galster.  
 Kiselsvampe fra Kridtgravene ved Aalborg. Gave af J. V. Voss.  
*Acanthias vulgaris*. Gave af T. Kristensen.  
*Salmo faris* (2 Ex.). Gave af I. C. Lund og I. K. Luplau.  
*Anas penelope*. Gave af H. P. Farre og I. D. Bøggild.  
 Kapsler af Bomuldsplanten. Gave af P. A. Heiberg.

## 7. Særskilte Meddelelser.

*Skrivelse* fra *Ministeriet* af 9de Maj 1876: Da de aarlige Indberetninger om, hvilke Disciple og Privatister der indstille sig til Afgangsexamen for Studerende, til fjerde Klasses Hovedexamen og til Realafgangs-examen, oftest sammenfattes i een *Skrivelse*, maa *Ministeriet*, eftersom de her hver for sig benyttes paa forskjellig Maade, anmode Hr. Rektoren om fremtidig at indsende særskilt Indberetning for hver af de ovennævnte Examina, indeholdende de til hver enkelt hørende Oplysninger og Bemærkninger.

Paa Forespørgsel af en af de lærde Skolers Rektorer svarede *Ministeriet* under 29de Maj 1876, at „de Disciple, som efter fuldendt Examen forlade Skolen inden d. 1ste Juli, ikke blive at afkræve Skolepenge for Juli Maaned“.

*Skrivelse* af 3dje August 1876: Ved at fremsende den under D. D. herigjennem ad mandatum udfærdigede Confirmation paa afd. Godseier Cand. juris Niels Edvard Valdemar Hansens Legat til Aalborg Latinskole for at tages til Opbevaring i Skolens Arkiv tilføier *Ministeriet*, at man med Underretning om Confirmationens Meddelelse har anmodet Proprietair Secher-Hansen om at indsende en for 6000 Kroner udstedt, behørigt tinglæst Panteobligation, hvorved Legatet, som i hans Andragende af 6. Marts d. A. anført, prioriteres i Hovedgaarden Krastrup, der, naar den modtages, herfra vil blive Skolen tilstillet.

En verificeret Gjenpart af Fundatsen bedes indsendt til Opbevaring i *Ministeriets* Arkiv.

Den under 3dje August 1876 kgl. konfirmerede *Fundats for Godseier Candidatus juris Niels Edvard Waldemar Hansens Legat* lyder saaledes:

## 1.

Legatet skal føre Navn af Godseier, Candidatus juris Niels Edvard Waldemar Hansens Legat til Aalborg Latinskole (Kathedralskole).

## 2.

Capitalen, der bestaaer af 3000 Rdlr. = 6000 Kroe, skal bestandigen conserveres og sikkes ved Ullaan i fast Eiendom paa Landet mod Sikkerhed som for offentlige Stiftelsers Midler.

## 3.

Den aarlige Rente, 4 pro Cent pro anno, der udbetales en Gang aarlig hvert Aars 24. November, Legatstifterens Dødsdag, første Gang 24. November 1876, anvendestil Aalborg Latinskoles (Kathedralskoles) Bedste efter Rectors Skjøn, kun at Professor Taubers Grav paa Aalborg Kirkegaard forlods af denne Rente ved Rectors velvillige Omsorg stadigen maa bevares i passende Stand.

## 4.

Legatets Activer, der opbevares sammen med Skolens øvrige Activer, skulle bestandigen have Paa-tegning om, at de ere Legatets Eiendom.

## 5.

For Anvendelsen af Legatet aflægger Rectoren og Kassereren i Forening aarligt Regnskab, der bliver at revidere sammen med Latinskolens almindelige Regnskab.

## 6.

Skulde mod Formodning Legatets Midler ved Tab nogensinde formindskes, blive Renterne aarligt at opsamle og lægge til Capitalen, indtil denne paany har opnaaet sin oprindelige Størrelse, hvorefter Udelingen fortsættes som hidtil.

## 7.

Skulde ligeledes mod Formodning Aalborg Latin-skole (Kathedralskole) nogensinde blive nedlagt, gaaer Legatet med Bibeholdelse af dets Bestemmelse til at vedligeholde Rector Taubers Grav over til efter Undervisningsministeriets nærmere Bestemmelse at anvendes til Bedste for den offentlige eller private Skole i Aalborg, som meddeler den højeste Undervisning sammesteds og altsaa i visse Maader maa siges at fortsætte Aalborg Latinskoles (Kathedralskoles) Gjerning.

Kjerbygaard, d. 6te Marts 1876.

Th. S. Hansen.

*Skrivelse* af 11te September 1876: I Svar paa Deres Forespørgsel af 5te d. M. meldes det herved, at N. N.'s Søn ikke kan tildeles nogen *extraordinær Gratistplads, som kun kan tilstaaes de faste Læreres eller constituerede Læreres Sønner, men ikke Time-læreres Sønner.*

*Cirkulære* af 9de Oktober 1876. Ved at frem-sende Aftryk af Undervisningsinspektionens til Ministeriet indgivne Beretning om de i 1876 afholdte kontrolerede Prøver ved de lærde Skoler og højere Realskoler, skal Ministeriet, næst at gjentage sin Opfordring i Cirkulærskrivelse af 22de September f. A., tillige lade følge Aftryk af den i Beretningen ommeldte Skrivelse af 4de December 1873 til Rektor for Aarhus Kathedralskole om Omfanget af Undervisningen i Naturlære.

Skrivelse af 4de December 1873 til Rektor for Aarhus Kathedralskole: I behagelig Skrivelse af 4de Septbr. d. A. har Hr. Professoren med Hensyn til Undervisningen i Physik i ny 3die og 4de Klasse forespurgt, om den derom i Circulaire af 9de August 1871 givne Antydning kan opfattes saaledes, at alt, hvad der ikke er nævnt i Circulairet, kan forbigaaes. Efterat Ministeriet i saa Henseende har brevvetet med Undervisningsinspecteuren for de lærde Skoler, som



nærmere har forhandlet med Sagkyndige, der have deltaget i Overveielserne i 1871 og tildels havt Indflydelse paa Affattelsen af Afsnittet i det ovennævnte Circulaire om Naturlæren, skal man herved tilbage- melde, at det maa erkjendes, at der ved den maaske i sig selv ikke ganske tydelige Fortegnelse over, hvad der i det omhandlede Fag skal gennemgaaes i 3die og 4de Klasse, er taget et saa overveiende eller ude- lukkende Hensyn til de stud. Disciple, for hvem dette for dem blot forberedende Kursus udvides og fuld- stændiggjøres i 5te og 6te Klasse, at der — om end enkelte ikke udtrykkeligen nævnte Punkter ved en Fortolkning kunne siges at ligge i det Nævnte, saasom Grundtrækkene af Læren om faste og flydende Legemers Ligevægt og Saameget af Bølgebevægelsen, som behøves til Forstaaelsen af Lydlæren — maa tilføies Noget i ethvert Fald for Realisterne og de Disciple, der, skjøndt de i 3die og 4de Klasse følge den mathematisk-natur- vid. Retning, benytte 4de Klasses Examen som Afgangsexamen, saasom Hovedsætningerne om faste Legemers Bevægelse (Faldet, Pendulet, Kastebevægelsen, Kreds- bevægelsen, Stødet), flydende Legemers Bevægelse, Galvanisme (Dampmaskinen, den electricke Telegraf). Ministeriet har regnet paa, ikke længe efter Circu- lairets Udgivelse og Cursets Begyndelse at see Skolerne i Besiddelse af en for Øiemedet beregnet Lærebog af Prof. Holten, men som endnu ikke er udkommen. Idet Ministeriet derfor ikke miskjender den for Lærerne opstaaede Vanskelighed og Usikkerhed, maa det dels opfordre dem til at overveie, hvad de selv efter det her i Almindelighed Antydede ansee for det Væsent- lige til at afrunde og udfylde det i Circulairets For- tegnelse betegnede Cursus, stolende paa, at man ikke ved Tilendebringelsen af det første Cursus vil gaae smaaligt irette med dem om Enkeltheder, dels bemærke, at man i det Ringeste i een Skole har fundet Udvei til at tillægge Naturlære 3 ugentlige Timer i 3die og 4de Klasse, og at det maaskee ogsaa kunde forsøges, med Bibehold af 2 ugentlige Timer, at give Realdi- sciplene i 4de Klasse een ugentlig Time til for i den at gennemgaae visse til Afslutningen nødvendige Afsnit, der for de øvrige Disciple maatte opsættes. Endelig

skal Ministeriet ikke lade ubemærket, at man i Aalborg Skole har indført i disse Klasser Lorenz's kortfattede Naturlære istedetfor Holtens Bog, og at den af en Sagkyndig er betegnet som den for et indskrænket Timeantal bedst beregnede Bog.

*Cirkulære* af 30te November 1876: Den i Undervisningsinspektionens Beretning for 1876, der i Aftryk er sendt de lærde Skolers Rektorer og Bestyrere, indeholdte Bemærkning om Inddragelse under Prøven i Latin og Græsk af en Prøve i Antikviteter, Mythologi og Literaturhistorie har givet en af de lærde Skolers Rektorer Anledning til Tvivl om Omfanget af de Fordringer, der i saa Henseende kunne stilles. Han har med Henvisning til den siden 1850 dannede Praxis og efter den indskrænkede Tid, som nu er indrømmet Undervisningen i de klassiske Sprog, andraget paa, at Disciplene maatte befries for den Byrde, som en Efterfølgelse af Beretningens Ordlyd vilde paalægge dem.

I Anledning heraf og i Overensstemmelse med den om Sagen yderligere førte Forhandling med Undervisningsinspektionen skal Ministeriet til Efterretning og Iagttagelse herved meddele Følgende:

Med Inspektionen maa Ministeriet være enigt i, at det er lige saa ønskeligt som nødvendigt, at der under Prøven i Latin og Græsk skaffes Sikkerhed tilstede for, at Kandidaterne ere i Besiddelse af en vis Kundskab i de nævnte Fag. Paa den anden Side maa det dog erkjendes og fastholdes, at der efter den Praxis, der siden 1850 med den tidligere Undervisningsinspektion's Billigelse har udviklet sig baade med Hensyn til Omfanget, hvori, og Maaden hvorpaa Undervisningen i Antikviteter, Mythologi og Literaturhistorie i Skolerne har kunnet gives, ikke kan blive Spørgsmaal om at betragte dem som egentlige Bifag, i hvilke der særlig skal examineres. Denne Praxis er nemlig gaaet ud paa i Forbindelse med Undervisningen i det Sproglige at give Disciplene saameget af de nævnte Fag, som Forstaaelsen af de Forfattere, der læses, og hvori der altsaa ved Examen kan prøves, med Nødvendighed kræver. Heraf følger, at det, der kan gjøres til Gjen-

stand for Prøve, bliver Noget, som staar i nær og umiddelbar Forbindelse med den Forfatterlæsning, som den enkelte Skoles Kandidater opgive, og just derfor, udenfor det almindelige Grundlag, som maa forudsættes som uundværligt for Forstaaelsen af enhver klassisk Forfatter, kan blive noget tildels Forskjelligt ved de forskjellige Skoler. I det Prøven og som Følge heraf Undervisningen fremdeles vil være at rette herpaa, og hvorefter det vil være ligegyldigt, om den berører det ene eller det andet af de nævnte Bifag, skal Ministeriet, med Hensyn til, at der tillige er ytret Tvivl om, hvorvidt der til en saadan Prøve vil under Examinationen kunne løvnes den nødvendige Tid, kun tilføje, at det er en Selvfølge, at man ved Lægningen af Examensschemaet herpaa maa indrette sig.

*Skrivelse af 20de December 1876: I Skrivelse af 29de f. M. har Hr. Rektoren forespurgt, hvorledes Regnskabet for Anvendelsen af Renterne af Godsejer Cand. jur. N. E. W. Hansens Legat til Aalborg Kathedralskole skal behandles.*

I Svar herpaa skal Ministeriet tilbagemelde til behagelig Efterretning og fornøden lagttagelse, at der bør aabnes en aldeles afsondret Konto for Legatet i Skolens Hovedbog. Paa denne meddeles en orienterende Oversigt over Legatets Oprindelse og Bestemmelse, ligesom der for Legatet bør affattes en særlig Kapitalfortegnelse med de sædvanlige Rubrikker, første Gang ledsaget af de fornødne Dokumentationer i Afskrift. Paa samme Maade som Nissens Legat opføres Legatets Indtægter og Udgifter paa den aarlige Kassekonto, men Legatet bliver Oversigten aldeles uvedkommende. Derimod optages dets Aktiv som nyt Litr. E paa Balancekontoen baade paa Kredit- og Debet-Siden. Ved den aarlige Regnskabsafslutning maa Legatet ikke have Underbalance, hvorimod den kontante Beholdning, forsaavidt saadan haves, føres som en særlig Post paa Balancen under Litr. A som en rentefri Gjæld, der paahviler Skolen, paa samme Maade som t. Ex. Beholdning til Dækning af Præmier.

### 8. Skolens Afgangs- og Aarsprøver.

Den skriftlige Del af Afgangsprøverne og af 4de stud. Klasses Aarsprøve afholdes den 15de og 16de Juni; til samme Tid aflægges 5te Klasse den skriftlige Prøve. For Skolens øvrige Disciple afholdes den skriftlige Prøve den 29de og 30te Juni.

Den mundtlige Del af Prøverne finder Sted i følgende Orden:

*Mandag d. 2den Juli.*

Kl. 8.

- a.\* V Latin (Hn. R.).
- b. IV Tysk (Hd. Wf. A.).
- c. 4 Naturlære (Wd. O N.).

Kl. 11.

- a. 3\* Dansk (Hn. R. Wf.).
- b. II og 2 Tysk (Hd. D.).
- c. 1 Mathematik (O. Wd.).

Kl. 3.

- a. I Latin (Wf. A.).
- b. III og 3 Religion (Lo. Mr.).

*Tirsdag den 3dje Juli.*

Kl. 8.

- a. VI Latin (R., Prof Holm, Hn.).
- b. V Naturlære (Wd. O.).
- c. I Fransk (Mr. D.).

Kl. 11.

- b. 1 Fransk (Mr. D.).
- c. III og 3 Geografi (N. Wf.).

Kl. 3.

- c. II og 2 Religion (Lo. O.).

Kl. 5.

- a. VI Historie (A., Prof. Holm, Hu.).

*Onsdag d. 4de Juli.*

Kl. 8.

- a. IV, a. Latin (Wf., Prof. Holm, R.).
- b. VI Naturlære (Wd., Docent Zeuthen, O.).
- c. III Latin (A. Hn.).
- d. 3 Engelsk (Mr. D.).

---

\* Bogstaverne a, b, c, d betegne Værelserne, i hvilke der examineres.

- Kl. 11.
- c. II og 2 Fransk (Mr. D.).  
d. I Historie (Hn. R.).
- Kl. 3.
- a. VI *Fransk* (D., Adjunkt Møller, Mr.).
- Kl. 5.
- b. IV, b. Latin (Wf., Prof. Holm, R.).  
c. IV, a. *Mathematik* (O., Docent Zeuthen, Wd.).
- Torsdag d. 5te Juli.*
- Kl. 8.
- a. VI *Græsk* (D., Overlærer Gemzøe, R.).  
b. 4 *Historie* (Hd., Prof. Holm, A.).  
c. IV, b. *Mathematik* (O., Docent Zeuthen, Wd.).  
d. I *Naturhistorie* (N. Hn.).
- Kl. 11.
- b. II Latin (A. R.).  
d. I *Naturhistorie* (N. Hn.).
- Kl. 12.
- c. VI *Tysk* (Hd., Prof. Holm, Wf.).
- Kl. 3.
- a. VI *Oldnordisk* (Wf., Overl. Gemzøe, R.).  
b. III og 3 Fransk (Mr. D.).
- Kl. 4.
- c. 4 *Mathematik* (Wd., Docent Zeuthen, O.).
- Fredag d. 6te Juli.*
- Kl. 8.
- a. V *Græsk* (R. D.).  
b. 1 *Tysk* (Wf. A.).  
d. IV *Naturhistorie* (N. Wd. Hn.).
- Kl. 11.
- a. 4 *Fransk* (D. Mr. Hd.).  
b. II og 2 *Historie* (Hn. A.).  
c. I *Geografi* (N. R.).
- Kl. 3.
- a. VI *Engelsk* (Hd., Adj. Bischoff, Mr.).  
b. III *Græsk* (Wf. R.).  
c. 3 *Naturlære* (Wd. O.).
- Lørdag d. 7de Juli.*
- Kl. 8.
- a. V Fransk (D. Mr.).  
b. IV *Historie* (A. Hd. R.).  
d. III og 3 *Naturhistorie* (N. Hn.).

Kl. 11.

- a. 1 Engelsk (Mr. D.).
- b. 1 Tysk (Hd. Wf.).
- d. 3\* *Naturhistorie* (N. Hn. Wd.).

Kl. 3.

- c. 3\* *Arithmetik* (O. Wd. Hn.).
- III og 3 — (O. Wd.).

*Mandag d. 9de Juli.*

Kl. 8.

- a. V Historie (A. Hd.).
- b. IV Fransk (D. Mr. R.).
- d. 4 *Naturhistorie* (N. Wd. Hn.).

Kl. 11.

- a. 3\* *Tysk* (Hd. Wf. A.).
- III og 3 — (Hd. Wf.).
- b. II og 2. *Geometri* (O. Wd.).

Kl. 3.

- a. I og 1 Religion (Lo. R.).

*Tirsdag d. 10de Juli.*

Kl. 8.

- a. I Dansk (R. Wf.).
- b. 1 Geografi (N. O.).
- c. 4 *Engelsk* (Hd. Mr. D.).

Kl. 11.

- a. V Oldnordisk (Hn. Wf.).
- b. 3\* *Historie* (Hd. A. R.).
- III og 3 — (Hd. A.).
- c. II og 2 *Arithmetik* (O. Wd.).

Kl. 3.

- a. IV Geografi (N. Wd. Hn.).
- b. 1 Dansk (Wf. R.).

*Onsdag d. 11te Juli.*

Kl. 8.

- a. V Engelsk (Hd. Mr.).
- b. II og 2 Geografi (N. R.).
- c. 3\* *Geometri* (O. Wd. Hn.).
- III og 3 — (O. W.).

Kl. 11.

- a. 4 *Tysk* (Wf. A. Hd.).
- b. 1 Historie (Hn. D.).
- c. I *Mathematik* (Wd. O.).

Kl. 3.

- a. 2 Engelsk (Mr. Hd.).
- b. 3\* og 4 Geografi (N. Wd. Hn.).

*Torsdag d. 12te Juli.*

Kl. 8.

- a. IV Græsk (D. R. Wf.).
- d. II og 2 Naturhistorie (N. Hn.).

Fredagen den 13de Juli Kl. 10 prøves de til Optagelse anmeldte nye Disciple; de, der ere hindrede i at møde til den Tid, prøves Onsdag den 15de August Kl. 8 Form.

Lørdag den 14de Juli Kl. 10 afholdes Sangprøve, hvorpaa Udfaldet af Prøverne og Disciplenes Omflytning bekjendtgjøres.

Undervisningen i det nye Skoleaar begynder Onsdagen d. 15de August Kl. 1.

Disciplenes Forældre og Værger samt enhver, der har Interesse for Skolen og dens Gjerning, indbydes herved til at overvære de mundtlige Prøver og Slutningshøjtideligheden.

*Aalborg Kathedralskole, d. 6te Juni 1877.*

**D. H. Bøggild.**



1877<sub>x</sub>

